

Nr 102.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utvidgning av
länsstyrelsens i Värmlands län ämbetslokaler m. m.;
given Stockholms slott den 18 februari 1919.*

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels medgiva, att det av 1914 års förra riksdag till utvidgande och förbättrande av Värmlands läns lantmäterikontors lokaler ävensom inredande av brandfria arkivlokaler för länsstyrelsen i samma län m. m. å extra stat för år 1915 beviljade anslaget å 35,500 kronor må användas till utvidgning av länsstyrelsens i nämnda län ämbetslokaler m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med det av föredragande departementschefen till ovannämnda statsrådsprotokoll den 18 februari 1919 förordade förslaget;

dels ock till samma ändamål anvisa ytterligare å tilläggsstat för år 1919 under sjunde huvudtiteln ett reservationsanslag av 29,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari
1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anförde chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson följande:

I det av Kungl. Maj:t den 9 januari 1919 beslutade förslaget till tilläggsstat för samma år har under punkt 21 av sjunde huvudtiteln beräknats ett reservationsanslag å 57,000 kronor till utvidgning av länsstyrelsens i Värmlands län ämbetslokaler m. m. Sedan detta ärendes beredning i finansdepartementet numera är slutförd, anhåller jag att få för Kungl. Maj:t framlägga förslag till proposition i ämnet.

*Beskrivning
av residenset.*

Länsresidenset i Karlstad utgöres av en i två våningar uppförd huvudbyggnad med huvudfasad åt Residenstorget jämte två fristående mindre flygelbyggnader, den södra åt Tingvallagatan och den norra åt

Kungsgatan. Mellan de båda flyglarna är uppfört ett uthus, som användes till vedbod.

Länsstyrelsen förfogar över huvudbyggnadens bottenvåning, vars norra hälft inrymmer landshövdingens ämbetsrum samt landskansliets lokaler, under det att den södra hälften är upplåten åt landskontoret med undantag av en landshövdingen tillhörande bostadslägenhet om ett rum och kök för betjänt, för närvarande uthyrd till en av länsstyrelsens båda vaktmästare.

Från huvudingången kommer man inom landskansliets avdelning genom en tambur, vilken jämväl användes till vaktrum, in i det med fyra fönster försedda sessionsrummet och därifrån till landshövdingens ämbetsrum, vilket är hörnrum. Åt gaveln ligga vidare länsnotariernas rum — ett mindre rum med endast ett fönster — där en ordinarie och en extra länsnotarie samt en landskanslist hava sina platser, kanslisternas rum med platser för tre tjänstemän, samt en tambur, som ligger innanför en till landskansliets avdelning ledande ingång från gården och där plats är beredd för en maskinskriverska. Åt gården ligger vidare ett mindre arkivrum, vederbörande länsassessors rum, landssekreterarens rum samt ett förut till förvaring av arkivalier använt rum, vilket numera upplåtits till tjänsterum åt den av landskanslisterna, som är länsstyrelsens kommissionär. På grund av bristande utrymme i tjänsterummen har sessionssalen till halva sin bredd uppdelats genom skärmar, varigenom beretts möjlighet att vid tre av fönstren anordna arbetsplatser, av vilka en användes av ett vid passavdelningen anställt biträde och de båda övriga av vardera en landskanslist. Ytterligare två arbetsbord äro placerade i sessionssalen. Sedan denna på nyssnämnda sätt tagits i anspråk, är länsstyrelsen i saknad av lokal för större sammanträden. Från länsstyrelsens sida har meddelats, att i anledning härav prövningsnämnden, som år 1918 pågått en hel vecka, sammanträtt i landshövdingens boställsvåning samt att vid andra tillfällen olika lokaler i staden måst anlitas. Det otillräckliga utrymmet i landskansliets arkivrum har föranlett, att ett vindskontor upplåtits till förvaringsplats för en del av kansliets arkivalier.

I landskontorets avdelning ligga åt huvudfasaden, utom tamburen med plats för en vaktmästare, vidare i följd: landskontoristernas rum och länsbokhallarnas rum med platser i det förra för fyra tjänstemän jämte maskinskriverska och i det senare för fyra tjänstemän, samt landskamrerarens rum, som är hörnrum. Därinnanför åt gaveln ligger ett mindre rum, använt till förvaring av riksdagstryck. Härefter följer den förut omnämnda bostadslägenheten. Åt gårdssidan ligga en

av landshövdingen disponerad mindre källarlokal, något nedsänkt och entresolerad, samt två mindre arkivrum och ett tjänsterum med tre arbetsplatser, av vilka en disponeras av länsassessorn vid landskontoret. Lokalerna en trappa upp i huvudbyggnaden disponeras såsom boställsvåning av landshövdingen.

Södra flygelbyggnaden innehåller i bottenvåningen tre rum, vilka tidigare använts såsom lokal för länets lantmäterikontor och numera, på sätt jag strax skall närmare omnämna, disponeras av länsstyrelsen, samt i vindsvåningen en bostadslägenhet för en vaktmästare hos länsstyrelsen. Norra flygelbyggnaden, avsedd till stall, vagnbodar m. m., har allt från sin tillkomst stått obegagnad.

1914 års förra
riksdag.

På förslag av Kungl. Maj:t anvisade 1914 års förra riksdag å extra stat för år 1915 35,500 kronor till utvidgande och förbättrande av lantmäterikontorets då ännu i södra flygelbyggnaden inrymda lokaler samt för inredande för landskontorets räkning av brandfria arkivlokaler i de rum i huvudbyggnaden, vilka för närvarande äro upplåtna till vaktmästarbostad, och anordnande i samband därmed av en bostadslägenhet å norra flygelbyggnadens vind m. m.

Byggnadsstyrelsens ut-
tände och för-
slag den 13
oktober 1914.

De ändringsarbeten, till vilka riksdagen sålunda anvisat medel, hava icke kommit till utförande. Sedan Kungl. Maj:t den 2 april 1914 förordnat om arbetenas verkställande, inkom nämligen överintendents-ämbetet till Kungl. Maj:t med en den 13 oktober samma år dagtecknad skrivelse, vari till en början meddelades följande.

Riksarkivarien hade, efter verkställd inspektion av länsstyrelsens arkivlokaler, i skrivelse till ämbetet av den 31 juni 1913 framställt vissa anmärkningar mot sistnämnda lokaler. Sedan riksarkivariens skrivelse av ämbetet överlämnats till länsstyrelsen, hade ämbetet från styrelsen mottagit en den 18 maj 1914 dagtecknad skrivelse, vari anförts i huvudsak följande. Såsom riksarkivarien framhållit, måste hos länsstyrelsen befintliga arkivlokaler anses synnerligen otillfredsställande till såväl omfattning som beskaffenhet för övrigt. Om nu landskontorets behov bleve tillgodosett genom de anordningar, till vilka riksdagen beviljat medel, kvarstode kravet på förbättringar alltjämt beträffande landskansliet. Sålunda måste det ur alla synpunkter anses vara olämpligt, att en icke oväsentlig del av landskansliets arkivalier förvarades på ett rätt otillgängligt vindskontor, en anordning, som, framtvungad av omständigheterna, möjliggjorts endast genom intrång på utrymmen, som tillhörde landshövdingens

boställsvåning. Vål hade till nämnda vindskontor huvudsakligen överförts allenast äldre arkivalier eller sådana, vilkas användning mindre ofta kunde ifrågakomma, men, då något av dessa arkivalier behövde tagas i anspråk, vållades naturligen vissa svårigheter av förvaringsplatsens belägenhet och det trånga utrymmet därstädes. Även arkivlokalen inom själva landskansliavdelningen vore, såsom riksarkivarien påpekat, mycket obekväm och otillräcklig, varigenom arkivaliernas ordnande och begagnande väsentligen försvårades. Länsstyrelsen funne det sålunda vara oundgängligen nödvändigt, att åtgärder bleve vidtagna för förbättring av arkivförhållandena å landskansliet. Likaså vore behovet av ytterligare tjänstelokaler för landskansliet synnerligen trängande. Beträffande omfattningen av sistnämnda behov syntes det länsstyrelsen påtagligt, att, fränsett önskvärdheten av att landshövdingen finge förfoga över två rum, nya lokaler erfordrades för ett väntrum, en förhörslokal, två ytterligare rum för länsnotarierna, ett ytterligare rum för renskriverska samt slutligen ett rum, där kollationering och dylikt kunde utan störande inverkan å arbetet i övrigt utföras. I anslutning till vad sålunda anförts hemställde länsstyrelsen, att överintendentsämbetet måtte, i samband med handläggningen av frågan om beredande av bättre arkivlokaler för landskansliavdelningen, taga under övervägande den av länsstyrelsen väckta frågan om ytterligare tjänstelokaler för landskansliet och, efter vidare undersökning, till Kungl. Maj:t ingå med framställning och förslag i ämnet.

För egen del anförde överintendentsämbetet i förenämnda skrivelse den 13 oktober 1914 följande. Av vad befallningshavanden andragit syntes det överintendentsämbetet obestridligen framgå, att länsstyrelsen i Värmlands län, särskilt dess kansliavdelning, vore i verkligt behov av lämpliga arkivlokaler och större utrymme. Vid sådant förhållande och då det givetvis måste under dylika omständigheter anses både opraktiskt och oekonomiskt att igångsätta de förändringsåtgärder, vartill 1914 års förra riksdag beviljat medel, för att kort efteråt nödgas taga itu med andra om- och tillbyggnadsarbeten beträffande samma byggnad, hade ämbetet uppdragit åt tjänstgörande arkitekten hos ämbetet Bror Almqvist att efter samråd med samtliga vederbörande upprätta ett nytt förslag, avsett att i ett sammanhang tillgodose ej blott de behov, som beaktats genom riksdagens beslut, utan även de krav, vilka från länsstyrelsens sida senare framställts.

Vid till följd härav gjorda undersökningar och med vederbörande hållna överläggningar hade följande ådagalagts: vid beräkning av länsresidensets i Karlstad nuvarande lokalers areal och de arealer, som lands-

kansliet och lantmäterikontoret enligt numera framställda önskemål kunde anses behöva, hade framgått, att residensets bottenvånings norra del, nuvarande landskansliet, skulle ungefär motsvara lantmäterikontorets utrymmeskrav samt att landshövdingens nuvarande våning en trappa upp skulle ungefär fylla landskansliets behov. Utom fördelen av att, genom förläggande av landskansliet i våningen en trappa upp och lantmäterikontoret till kansliets nuvarande rum, dessa verk jämte det i bottenvåningens södra del förlagda landskontoret erhöle sina ingångar från byggnadens huvudportal, skulle härigenom även åstadkommas, att landskansliet, landskontoret och lantmäterikontoret finge lokaler, belägna en var uti endast en våning och lätt tillgängliga sinsemellan, samt att de två nya större arkiven komme att ligga det ena över det andra, varigenom brandsäkerhet på tillförlitligaste sätt kunde med minsta kostnad anordnas. Då vidare de nuvarande lokalerna befunnits omöjliga att göras fullt lämpliga för sina ändamål och då företagen undersökning givit vid handen, att en påbyggnad av ytterligare en våning å residensbyggnaden, avsedd att bilda boställsvåning åt landshövdingen, kunde tillåtas, hade ämbetet för sin del ansett en sådan lösning vara den i såväl praktiskt och estetiskt som ekonomiskt avseende fördelaktigaste.

I det sålunda uppgjorda förslaget ingick, att bostadslägenheten i huvudbyggnadens bottenvåning skulle inredas till arkiv åt landskontoret, samt att i stället en ny bostadslägenhet skulle anordnas en trappa upp i den norra flygelbyggnaden.

Kostnaderna för utförande av de sålunda av ämbetet förordade ombyggnadsarbetena angav ämbetet, med stöd av en den 30 september 1914 dagtecknad beräkning, till 173,845 kronor.

Såväl länsstyrelsen i Värmlands län som lantmäteristyrelsen, vilkas yttranden överintendentsämbetet inhämtat, hade anslutit sig till det nu återgivna förslaget.

Under åberopande av vad sålunda förekommit hemställde överintendentsämbetet, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen framlägga det av ämbetet förordade förslaget, ävensom begära, att till dess utförande måtte få användas ovannämnda, av 1914 års förra riksdag anvisade belopp å 35,500 kronor samt anvisas ytterligare 138,345 kronor.

*Lokalförhyr-
ning åt lant-
mäterikon-
toret.*

Redan innan överintendentsämbetet avlät den skrivelse, för vars huvudsakliga innehåll jag nu redogjort, hade lantmäteristyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t, med förmälan att under den tid, de beslutade arbetena med iordningställande av lantmäterikontorets i Värmlands län lokaler påginge, det bleve nödvändigt, att en tillfällig lokal anskaffades för

kontorets räkning, gjort framställning om förhyrande för kontorets räkning av en lägenhet om 6 rum och kök m. m. i huset med adressnummer 16 vid Hamngatan i Karlstad. Med bifall härtill bemyndigade Kungl. Maj:t den 19 juni 1914 länsstyrelsen att för lantmäterikontorets behov förhyra den föreslagna lägenheten för tiden 1 juli 1914—1 oktober 1915, i samband varmed Kungl. Maj:t anbefallde statskontoret att från nionde huvudtitelns anslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. tillhandahålla länsstyrelsen hyresbeloppet, 1,325 kronor. Sedermera har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut medgivit fortsatt förhyrande av nämnda lokal mot en årlig hyra av 1,250 kronor. Från den 1 oktober 1918 utgår hyran med 1,600 kronor.

I skrivelse den 10 augusti 1917 gjorde länsstyrelsen, under återopande av det ytterligare behov av vidgat utrymme, som föranleddes av den av sistnämnda års riksdag beslutade omorganisationen av fögderiförvaltningen med därav för länsstyrelsen följande nya arbetsuppgifter och tjänstebefattningar, framställning om istandsättande av södra flygelbyggnadens bottenvåning, vilken efter lantmäterikontorets nyssberörda avflyttning till förhyrda lokaler stått ledig. Med framställningen avsågs, att nämnda våning skulle kunna, i avvaktan på Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i fråga om lösningen av länsstyrelsens lokalfråga, tills vidare tagas i bruk för länsstyrelsens räkning och därigenom bereda en ökning av lokalutrymmet, varigenom det mest trängande behovet kunde bli tillgodosett. Sedan överintendentsämbetet yttrat sig häröver och beräknat kostnaden för de erforderliga arbetena, innefattande huvudsakligen reparation av golv och trossbottnar, uppsättande av en ny kakelugn samt målning av väggar och tak till 3,800 kronor, anbefallde Kungl. Maj:t genom beslut den 26 oktober 1917 byggnadsstyrelsen att utföra de föreslagna arbetena samt att förskottsvis bestrida det härför begärda beloppet, vilket sedermera ersatts från det under riksstatens sjunde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till byggnader och reparationer. Av de i enlighet härmed iordningställda rummen har ett upplåtits åt landsfogden och ett åt den landskontorist, som sköter landskontorets avdelning för uppbördsärenden, varjämte under arbetet med uppbörden ytterligare viss extra personal — tolv personer — där är sysselsatt.

*Inredning åt
länsstyrelsen
av södra fly-
gelns botten-
våning.*

Sedermera har överintendentsämbetet med skrivelse den 30 oktober 1917 till Kungl. Maj:t överlämnat en den 4 september samma år av länsstyrelsen till ämbetet avlåten skrivelse, däri ifrågasatts sådan ändring

*Ifrågasatt
ändring av
byggnadssty-
relsens om-
byggnadsför-
slag.*

i det av ämbetet uppgjorda ombyggnadsförslaget, att den invid landskontorets lokaler befintliga bostadslägenheten inreddes till tjänsterum för landskontorets behov samt erforderligt arkivutrymme i stället anordnades genom nedschaktning av den invid landskontorets ena arkivrum belägna, av landshövdingen disponerade källaren, varigenom möjlighet skulle beredas att sammanslå sistnämnda arkivrum med det genom nedschaktningen vunna nya utrymmet i bottenvåningen till ett större arkivrum. Den av länsstyrelsen sålunda föreslagna ändringen i sistnämnda förslag tillstyrktes av överintendentensämbetet i omförmälda, den 30 oktober 1917 dagtecknade skrivelse, varmed ämbetet även överlämnade en i anledning av de inträdda prisstegringarna omarbetad kostnadsberäkning, vilken slutade på en summa av 394,360 kronor.

*Departements-
chefen.*

Den utredning i detta ärende, för vilken jag nu redogjort, synes tydligt ådagalägga, att länsstyrelsen i Värmlands län är i verkligt behov av ökat lokalutrymme. Att det förslag till ombyggnad av länsresiden- set, som förelåg under hösten 1917, icke framlades för 1918 års lag- tima riksdag, torde hava berott därpå, att sistnämnda förslag ansågs vara alltför omfattande för att med den redan då nödvändiga utgifts- begränsningen böra komma till utförande.

Som emellertid länsstyrelsens lokalförhållanden äro så bristfälliga, att ett längre uppskov med åtgärder för deras förbättrande icke kan anses försvarligt, upptog jag under sistlidna höst frågan till övervägan- de. På förfrågan under hand erfor jag då av chefen för byggnads- styrelsen, att kostnaderna för den av byggnadsstyrelsen föreslagna om- byggnaden dämera måste beräknas till 493,100 kronor. Samma skäl, som år 1917 föranledde, att proposition i ämnet icke förelades 1918 års lagtima riksdag, bestämde mig nu att söka finna en med väsentligt lägre kostnad förenad lösning av lokalfrågan. Av sådan anledning an- modade jag under hand chefen för byggnadsstyrelsen att taga under övervägande, huruvida icke en åtminstone tillsvidare tillräcklig ökning av det för länsstyrelsen tillgängliga utrymmet skulle kunna vinnas genom att härför taga i anspråk den förut omnämnda bostadslägen- heten i huvudbyggnaden samt eventuellt genom inredning av källarut- rymmen under sistnämnda byggnad till arkiv. Ett med anledning härav inom byggnadsstyrelsen uppgjort förslag har styrelsen sedermera med skrivelse den 26 november 1918 till mig överlämnat.

*Byggnadssty-
relsens senare
förslag.*

Sistnämnda förslag avser att utvidga länsstyrelsens ämbetslo- kaler med dels den nyssnämnda bostadslägenheten, dels den del

av norra flygelbyggnadens bottenvåning, som är inredd till stall och står obegagnad. Både bostadslägenheten och stallet skulle enligt nämnda förslag inredas till arkivrum. Att anordna arkiv i källaren hade nämligen, meddelar byggnadsstyrelsen i sistnämnda skrivelse, visat sig icke vara lämpligt, enär härför tillräcklig källarlokal icke funnes inredd under huvudbyggnaden och marken där för övrigt vore vattensjuk. Ifrågavarande förslag innefattar vidare, att en trappa upp i norra flygelbyggnaden skulle, i enlighet med vad överintendentsämbetet i förutnämnda skrivelse av den 13 oktober 1914 föreslagit, inredas en bostadslägenhet. I fråga härom innehåller byggnadsstyrelsens nu förevarande skrivelse den upplysningen, att den nuvarande bostadslägenheten i huvudbyggnaden tillhör de åt landshövdingen såsom boställe upplåtna utrymmena samt att landshövdingen vore villig att avstå från densamma endast under förutsättning att annan bostadslägenhet inreddes i norra flygeln.

Kostnaderna för utförande av det av byggnadsstyrelsen sålunda nu uppgjorda förslaget har styrelsen angivit till 57,000 kronor enligt följande, av styrelsen överlämnade

Kostnadsberäkning.

Norra flygeln:

Påbyggnad enligt 1914 års förslag för inredning av vaktmästarebostad, 1917 beräknad sålunda:

Schaktning för grundmurar	315:—
Grundmurar av betong, inkl. formar	550:—
Isoleringsfilt under tegelmurar	15:—
Murtegel med inmurning	2,400:—
Mellanväggar, med puts å båda sidor	689:—
Tunnare mellanväggar	200:—
Fönsteröppning igenmuras i murens innerliv	40:—
Muröppning i fasaden ändrad till fönster	130:—
Fönsteröppning ändras och ytterdörrluft insättes ..	175:—
Ett mindre fönster insättes	50:—
Fönsteröppningar med nya fönsterluster	300:—
Korkstensbeklädning å ytterväggar 1 tr. upp	336:—
Ny trappa av kalksten med kupa av betong	1,300:—
Nytt bjälklag med underpanel, puts, blindbotten, fyllning och golv	1,224:—
Isolering av bjälklag över stallet	300:—
Gammalt bjälklag upplyftes och kompletteras	600:—
Trappa av trä till höskullen	225:—
Golv av halvren plank	342:—
Enkeldörrar i fyllningskarmar	100:—
D:o i vanliga karmar	120:—

Garderobsdörrar med karmar	150: —	
Fotpanel i rum	25: 50	
Sockel i övriga utrymmen	16: —	
Ledstång i trappa	84: —	
Inredning i kök, skafferi, garderober och tambur....	300: —	
Kalkputs å tegelväggar och korkbeklädnad	444: 60	
Taklag med täckning av svartplåt	1,500: —	
Komplettering och målning av gammal plåt	300: —	
Nya listbeslag och fönsterbleck samt reparation av stuprör och lister	325: —	
Gamla kakelugnar uppsättas	240: —	
Köksspis med kakelklädnad	250: —	
Torrklosett med ventilationsrör	125: —	
Komplettering av fasadputsen samt skrapning, lagning och vattenrivning jämte avfärgning av gamla putsytor	1,200: —	
Målningsarbeten	950: —	
Sammanlagda kostnaden kronor	15,321: 10	
nu ökad med 50 procent till		23,000: —
Förändringar för anordning av arkiv i nuvarande stallet:		
Balk	2,000: —	
Räcke	1,000: —	
Elektrisk kamin	1,000: —	
Betongbjälklag	2,500: —	
Förstärkning	1,500: —	
Elektrisk belysning	1,600: —	
Gas-, vatten- och avloppsledning	2,500: —	
Hyllinredning	4,700: —	
Arvoden och oförutsedda utgifter	4,200: —	21,000: —

Residensbyggnaden:

Förändringar, inredning av nuv. vaktmästarebostaden till arkiv:		
Rivning och transporter	2,300: —	
Betonggolv	840: —	
D:o bjälklag	2,400: —	
Två järndörrar	500: —	
Fyra järnluckor	800: —	
Elektrisk belysning	400: —	
Putsnings	900: —	
Målning	1,500: —	
Två dörrar	300: —	
Dörrigensättning	60: —	
Elektriska kaminer	1,200: —	
Golv	500: —	
Oförutsedda utgifter	1,300: —	13,000: —
Summa kronor		57,000: —

Sedan byggnadsstyrelsen begärt länsstyrelsens i Värmlands län *Länsstyrelsen.* yttrande över nu ifrågavarande förslag, har länsstyrelsen i skrivelse till byggnadsstyrelsen den 22 november 1918 meddelat, att landshövdingen, som erinrade att stallet i norra flygeln varit avsett att omändras till bilgarage åt landshövdingen, för sin del icke hade något att erinra mot den nu ifrågasatta inredningen av samma utrymme till arkivlokaler, dock att, därest en blivande efterträdare skulle påfordra bilgarage, åt denne borde förbehållas rätt att få den mellan residensflyglarna befintliga vedbudsbyggnaden inredd till dylikt garage. Länsstyrelsen har vidare anfört:

»Beträffande arkivets förläggande till norra flygeln, så vinnes ju otvivelaktigt härigenom ökat utrymme för länsstyrelsens båda avdelningar, ehuru alltid en viss olägenhet kommer att uppstå av att ej hava arbets- och arkivlokaler i ett sammanhang. Vad utrymmet beträffar, torde lokalen komma att bliva tillräcklig för en tid framåt. Kommer härjämte, såsom föreslagits, den nuvarande vaktmästarbostaden i residenset att inredas för landskontorets del, så skulle denna avdelnings lokaler åtminstone för de närmaste åren bliva någorlunda tillfredsställande. Vad däremot beträffar landskansliavdelningen, så vill Konungens befallningshavande ånyo uttryckligen framhålla, att den nu föreslagna arkivinredningen på intet sätt i övrigt avhjälpas de olidliga lokalförhållanden, som därstädes äro rådande och som endast kunna ordnas genom en fullständig ombyggnad av residenset.»

Länsstyrelsen och landshövdingen hava sålunda förklarat sin anslutning till byggnadsstyrelsens förslag i fråga om såväl det nuvarande stalllets inredande till arkiv som den i huvudbyggnaden inredda bostadslägenhetens upplåtande för landskontorets behov. Beträffande användningen av sistnämnda lägenhet har från länsstyrelsens sida senare framhållits, att densamma mindre väl lämpade sig till arkiv, enär tillträdet måste gå genom landskamrerarens rum. Jag vill här erinra, att i byggnadsstyrelsens förslag av den 13 oktober 1914 ifrågavarande lägenhet avsetts till arkiv. Sistnämnda förslag innefattade emellertid anordnande av värmeledning i residenset. I samband därmed skulle direkt ingång till landskontorets nya arkiv öppnas. Denna möjlighet står enligt det nu föreliggande förslaget icke till buds, alldenstund den för den nya ingången avsedda platsen nu upptages av en kakelugn.

Med hänsyn till olämpligheten att använda bostadslägenhetens rum till arkiv har nu från länsstyrelsens sida erinrats om det förslag till utvidgning av landskontorets nuvarande arkivrum genom att härför taga i anspråk landshövdingens därtill belägna hushållsskällare, för vilket jag förut redogjort och som ursprungligen framställt av länsstyrelsen i dess skrivelse till överintendentsämbetet av den 4 september

1917. Härigenom skulle, har vidare framhållits, även vinnas den fördelen, att bostadslägenhetens rum kunde komma till användning såsom tjänsterum åt landskontoret. I anledning av den sålunda ifrågasatta ändringen i förslaget har jag begärt yttrande av byggnadsstyrelsen, som i skrivelse den 28 januari 1919 förklarar sig icke hava något att erinra mot de föreslagna anordningarna, vilka emellertid komme att medföra en av styrelsen till 7,450 kronor beräknad ökning av den förut uppgivna kostnaden. Hela kostnaden borde sålunda upptagas till i avrundat tal 64,500 kronor.

*Departements-
chefen.*

De inredningsarbeten i länsresidenset i Karlstad, till vilka 1914 års förra riksdag beviljat medel, avsågo, som jag förut erinrat, vad länsstyrelsen angick, att inreda arkivlokaler för landskontoret i den nuvarande bostadslägenheten i huvudbyggnaden samt att anordna en bostadslägenhet å norra flygelns vind. Anledningen till att nämnda arbeten icke kommo till utförande var i första hand, på sätt ävenledes framgår av min redogörelse, den påvisade nödvändigheten att bereda ökat utrymme även för landskansliets arkiv. I samband därmed framhölls, att även de ämbetslokaler, över vilka länsstyrelsen, särskilt landskansliet, förfogade, vore i behov av utvidgning. Det nu föreliggande förslaget avser i sina båda, av mig angivna avfattningar samma ändringsarbeten, vad länsstyrelsens lokaler angår, som det av riksdagen år 1914 godkända förslaget innehöll och därutöver, att det betydande stallutrymmet i norra flygeln skall tagas i anspråk för inredning av arkiv, i främsta rummet för landskansliets behov.

För bedömande, huruvida de nya utrymmen, som inom den nu ifrågavarande begränsade ramen komme att tillföras länsstyrelsen, kunna anses för närvarande tillräckliga, vill jag först erinra, att genom den enligt Kungl. Maj:ts beslut den 26 oktober 1917 verkställda inredningen av de lokaler i södra flygelbyggnadens bottenvåning, vilka efter lantmäterikontorets avflyttning till förhyrda lokaler blivit lediga, åt länsstyrelsen beretts ett avsevärt nytt utrymme, vilket delvis tagits i anspråk för landsfogdens räkning. Jag anmärker vidare, att de nya arkivlokaler i norra flygeln synas bliva fullt tillräckliga, vilket ju också vitsordats av länsstyrelsen. Genom det föreliggande förslagets senare avfattning, vilken jag anser vara att avgjort föredraga framför den förra, vinnes vidare åt landskontoret en ganska betydande utvidgning av dess ämbetslokaler, varjämte arkivutrymmet där utvidgas på ett sätt, som bör bereda tillräcklig plats åtminstone för den del av arkivet, som måste

finnas inom nära räckhåll. För andra landskontorets arkivalier lär plats kunna beredas inom de avsedda arkivlokalerna i norra flygeln.

Det synes mig alltså, att vad här föreslås bör kunna anses utgöra en i betraktande av den för närvarande nödvändiga utgiftsbegränsningen tillfredsställande lösning av länsstyrelsens i Karlstad lokalfråga.

För bestridande av de till 64,500 kronor beräknade kostnaderna för de sålunda förordade ändringsarbetena, vilka, på sätt jag förut framhållit, delvis sammanfalla med de arbeten, till vilka 1914 års förra riksdag beviljat omförmälda, ännu oanvända anslag å 35,500 kronor, torde i första hand sistnämnda anslag böra med riksdagens medgivande tagas i anspråk; det återstående beloppet, 29,000 kronor, synes, med hänsyn till det av mig påvisade trängande behovet av de föreslagna lokalutvidgningarna, böra av riksdagen äskas å tilläggsstat för år 1919. Det i förslaget till sistnämnda stat för ifrågavarande ändamål beräknade anslaget å 57,000 kronor kan följaktligen minskas med 28,000 kronor.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att det av 1914 års förra riksdag till utvidgande och förbättrande av Värmlands läns lantmäterikontors lokaler ävensom inredande av brandfria arkivlokaler för länsstyrelsen i samma län m. m. å extra stat för år 1915 beviljade anslaget å 35,500 kronor må användas till utvidgning av länsstyrelsens i nämnda län ämbetslokaler m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med det av mig nu förordade förslaget;

dels ock till samma ändamål anvisa ytterligare å tilläggsstat för år 1919 under sjunde huvudtiteln ett reservationsanslag av 29,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Grip.